

KELAM DERS NOTLARI

4. ÜNİTE

KELAM İLMİ VE GÜNCEL MESELELER

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

4. ÜNİTE KELAM İLMİ VE GÜNCEL MESELELER

1. Günümüzde Kelam İlmî

19. yüzyıldan itibaren **Batı'da yaşanan düşünce ve inanç problemleri** tüm dünyayı yoğun olarak etkisi altına aldı. İnanç problemlerinin yaşandığı bir ortamda Müslümanlar, dinî ve felsefi meselelere yeni bir yöntem ve yaklaşım tarzı geliştirme ihtiyacı duydular. Yeni yöntem geliştirme ihtiyacını karşılamak üzere **Yeni İlm-i Kelam hareketi** ortaya çıktı.

Biliyor musunuz?

Yeni İlm-i Kelam (Yeni Kelam İlmi), kelam ilminin kendini yenilemiş ve güncellemiş hâlidir.

Yeni İlm-i Kelam

- ✓ **Materyalizm, pozitivism, darwinizm, freudizm** gibi akımların dine ilişkin yaklaşımlarına cevap veren
- ✓ **Din karşıtı yeni felsefi akımları eleştiren**
- ✓ Delillerini güçlendirmek için yeni **bilimsel verileri kullanan**
- ✓ **Allah'ın (c.c.) varlığını yeni yöntemlerle ispat eden**
- ✓ İslam inanç esaslarını ispat ve izah ederek mukaddesatı savunan bir ilimdir.

Yeni İlm-i Kelam ile;

- Allah'ın varlığının ispatlanması önem ve öncelik kazanmıştır.
- **Gaye ve nizam delili** öne çıkarılmıştır.
- **İnsan hakları, kadın hakları, kadının toplumsal konumu** gibi yeni konulara yer verilmiştir.
- **Bilim ve din ilişkisi** çözümlenmeye çalışılmıştır.
- Felsefi, biyolojik, psikolojik ve sosyolojik yeni teorilerin inanç açısından tutarsızlık içeren iddialarına cevap verilmiştir.
- Darwinizm, pozitivism ve Freudizm'in iddiaları eleştirilmiştir.
- **Bir mezhebi taklit etmek** yerine görüşler arası tercihe dayalı anlayış benimsenmiştir.

2. Kelam İlminin Güncel Meseleleri

Batı dünyasında **Rönesans ve Reform hareketleriyle** birlikte başlayan süreçte birçok farklı din karşıtı akım ortaya çıkmıştır. İnançsızlığın yayılmasına ve toplumsal yapının çözülmesine neden olan bu tür akımlar 19. yüzyıldan itibaren Müslüman toplumlar arasında da yayılmaya başlamıştır.

Bu akımlar karşısında **İslam'ın inanç esaslarını savunmak, dışarıdan yapılan saldırılara cevap vermek** ve oluşabilecek kuşkuları gidermek kelam ilminin başlıca görevi olmuştur.

Biliyor musunuz?

Yeni İlm-i Kelam **inançsızlığı reddeden**, dine karşı yapılan her türlü tenkide cevap veren çağımıza uygun metotlarla Allah'ın varlığını ispat eden ve İslam inanç esaslarını savunan ve açıklayan bir ilimdir.

2.1. Deizm

Deizm, **bir yaratıcının varlığını kabul etmekle beraber** ilahi vahyi ve peygamberliği inkâr eden bir akımdır. Deizm, **dinleri ve dini kurumları reddeder.**

Deizme göre Tanrı:

- Evrenin yaratıcısıdır.
- Evrendeki **her şeyin ilk sebebidir.**
- Varlığı akılla kavranabilir.
- Evrendeki **hiçbir şeye müdahale etmez.**
- **İnsanların yapıp ettikleriyle ilgilenmez.**

Deizme göre inanç:

- Akıl ve bilim her şeyden üstündür.
- Tanrı vahiy göndermez.
- Peygamber ve ilahi kitap gönderilmesi akla aykırıdır.
- Tanrı'nın dünyaya ve insan hayatına herhangi bir müdahalesi olmadığı için dua ve ibadetler anlamsızdır.

İslam'a göre deizm :

- İslam'a göre deizm bätül (geçersiz) bir inanıştır.
- Her şeyin yaratıcısı **Yüce Allah insanları başıboş bırakmamış**; onlara Peygamberler göndermiş; dinini açıklamış; doğru yolu göstermiştir.
- İslam'da **dünya ve ahiret bir bütündür**.
- Nübüvvet ve ahiret inancı Allah inancından ayrı düşünülmez.
- Allah (c.c.) ile âlem arasında sürekli, canlı ve dinamik bir ilişki vardır.

Deizmin iddialarının aksine :

- Yüce Allah **sürekli bir yaratma** halindedir.
- Rahmetiyle her şeyi kuşatır, mahlukatına rızıklarını verir, **onları korur kollar**.
- İsim ve sıfatlarıyla **her an tecelli** eder.
- Tüm mahlukat **her an O'na muhtaçtır**.
- İnsan boyun eğme, dua ve ibadetle O'na bağlılığını ve kulluğunu gösterir; O'nun rızasını arar.
- **Dünya hayatı bir imtihan** alanıdır.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin kendisine neler fısıldadığını biliriz ve biz ona şah damarından daha yakınız." (Kâf suresi, 16. ayet.)

"O ki, hanginizin daha güzel davranacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, mutlak galiptir, çok bağışlayıcıdır." (Mülk suresi, 2. ayet.)

2.2. Politeizm

Çok tanrıcılık demektir. Evrende bir değil pek çok tanrı olduğunu savunur. Çok tanrıcılıkta **her tanrının belirli bir görevi** olduğuna inanılır. Çok tanrıci inanışlar **Eski Babil, Yunan ve Mısır'da; Afrika, Hindistan dinlerinde ve cahiliye dönemi Arap toplumunda** var olmuştur.

Çok tanrıcılık;

- ✓ Tabiat güçlerine
- ✓ Ölümlere
- ✓ Atalara
- ✓ Birtakım hayvanlara
- ✓ Ay, güneş, yıldız gibi gök cisimlerine
- ✓ Görülmeyen tabiatüstü varlıklara **ilahi güçler atfedilmesi** sonucu ortaya çıkmıştır.

Tanrı kabul edilen varlıkların heykellerini yapıp onlara tapmak şeklinde tanımlanan putperestlik, politeizmin pek çok çeşidinde görülür.

İslam'a göre politeizm:

- ✓ İslam inancında **tek bir Allah** vardır. Bütün **ilahi sıfatlar O'na aittir**.
- ✓ Allah (c.c.) dışında başka bir varlığı ilah kabul etmek ya da Allah'a ait bir sıfatı başka bir varlığa atfetmek şirktir.
- ✓ Allah'a (c.c.) şirk koşmak en büyük günahdır.
- ✓ **Politeizm şirktir**.

İslam dini, politeizmin hâkim olduğu bir topluma indirildiği için şirkin her türlüyle mücadele etmiş ve insanlara tevhid inancını yeniden öğretmiştir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bunun dışındakileri (günahları) dilediği kimse için bağışlar. Allah'a ortak koşan kimse büyük bir günah (ile) iftira etmiş olur." (Nisa suresi, 48. ayet.)

"Lokman, oğluna öğüt vererek: **Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Doğrusu şirk, büyük bir zulümdür, demişti.**" (Lokman suresi, 13. ayet.)

2.3. Agnostisizm

Bilinemezlik demektir. Agnostisizme göre:

- ✓ İnsan **gerçeği bilemez**.
- ✓ **Tanrı hakkında kesin bir bilgi** elde etmek mümkün değildir.
- ✓ **Tanrı'nın varlığı bilinemediği** gibi yokluğunu bilinemez.
- ✓ **Metafizik meselelerin doğrulanması** mümkün değildir.
- ✓ Herhangi bir dini benimsemek anlamsızdır.
- ✓ **Şüphe, tereddüt, kararsızlık ve bilememek** bu görüşün özünü oluşturur.
- ✓ **Tanrı ve din konusunda duyarsızlık ve ilgisizlik** de agnostik bir tavır olarak kabul edilmiştir.

İslam'a göre Agnostisizm:

- ✓ İslam'a göre **akıl, Allah'ın varlığını ve birliğini idrak edebilecek** bir kapasitededir.
- ✓ İnsan **"bilemeyiz" bahanesinin arkasına saklanıp** sorumluluktan kaçamaz.
- ✓ Yüce Allah **vahiy aracılığıyla insana doğru yolu göstermiş** ve ona gerekli olan kesin bilgileri sunmuştur.
- ✓ İslam düşüncesinde **bilgi ulaşılabilir ve ifade edilebilir** bir yapıdadır.
- ✓ İman; **neye inandığını bilmek ve bunu açıkça ilan** etmektir.
- ✓ **İman; bilgisizlik, şüphe, tereddüt ve kararsızlık kabul etmez.**
- ✓ İslam **insanın doğru bilgiyi araştırmasını** ve taklitten tahkike yükselmesini ister.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Allah, melekler ve ilim sahipleri, O'ndan başka ilah olmadığına adaletle şahitlik ettiler. O'ndan başka ilâh yoktur. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Âl-i İmrân suresi, 18. ayet.)

2.4. Pozitivizm

Kanıtlamacılık, olguculuk, kesincilik gibi anlamlara gelir. **Bilimperest bir yaklaşımdır. Kanıtlanamadığı için** her türlü dinî ve metafizik bilgiyi reddeder. Sadece **kanıtlanmış bilimsel bilgiyi gerçek bilgi** olarak kabul eder.

Pozitivizme göre;

- ✓ Gerçek **bilginin kaynağı akıl ve duyulardır**.
- ✓ **Gözlem ve deney** gerçek bilgiye ulaşmanın **tek aracıdır**.
- ✓ **Din** ve metafizik insanların **ilkel dönemine ait düşünce** yapılarıdır.
- ✓ **Pozitif dönem insanlığın en ileri ve gelişmiş** dönemidir.
- ✓ Pozitivist anlayışla insanlık hep daha iyiye evrilecektir.

İslam'a göre Pozitivizm;

- ✓ İslam'da görünen âlemin yanında, duyularla algılanamayan **metafizik bir âlem** daha vardır.
- ✓ Gayb âlemi denilen bu âleme dair bilgilerin kaynağı vahiydir.
- ✓ **Vahiy akla ve duyulara rehberlik** eder.
- ✓ Akıl ve duyular Allah'ın (c.c.) nasıl yarattığını anlamaya çalışırken vahiy niçin yaratıldığını ve ne yapmamız gerektiğini açıklar.
- ✓ Vahiy, akıl ve duyular vasıtasıyla elde edilen bilgiler insan için önemlidir.

İnsanı sadece akla ve duyulara hapsedmek ve ondaki ruhani yönü ve ihtiyaçları inkâr etmek pozitivizmin ilerlemeci tarih anlayışını sonunu getirmiştir. Manevi duygular devre dışı kalınca 20. yüzyıl savaşlar ve felaketler çağı olmuştur.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Göklerin ve yerin gaybını bilmek Allah'a mahsustur. **Bütün işler ona döndürülür...**" (Hud suresi, 123. ayet.)

"**Biz yeri, göğü ve arasındakileri oyun olsun diye yaratmadık.**" (Enbiyâ suresi, 16. ayet.)

"...Her ilim sahibinin üstünde daha iyi bir bilen vardır." (Yusuf suresi, 76. ayet.)

2.5. Ateizm

Tanrısızlık, tanrı karşıtlığı, dinsizlik demektir.

Ateizme göre;

- ✓ **Tanrı yoktur.**
- ✓ Dinler yalandır.
- ✓ **Metafizik düşünce geçersizdir.**
- ✓ Madde dışında bir gerçeklik yoktur.
- ✓ Her şey **tesadüf eseri** oluşmuştur.
- ✓ İnsan yaşar, ölür ve yok olur.
- ✓ Ahiret, cennet, cehennem yoktur.

İslam'a göre ateizm;

- ✓ Allah'ın varlığını kabul etmek ve O'na inanmak tüm insanların yaratılışında olan bir yöneliştir.
- ✓ **Bir yaratıcının olmaması aklen düşünülemez.**
- ✓ Allah'ı inkâr etmek kör bir inatlaşma ve hakikati gizleme çabasıdır.
- ✓ Ateizm **fitrata ters** bir durumdur.

Tüm peygamberler insanları Allah'ın (c.c) varlığı ve birliği esasına çağırmışlardır. **Akl-ı selimle hareket eden her insan** hem iç dünyasında hem de dış dünyada bulacağı sayısız işaretle Allah'ın (c.c) varlığının apaçık bir hakikat olduğunu kavrar.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Varlığımızın delillerini, (kâinattaki uçsuz bucaksız) ufuklarda ve kendi nefislerinde onlara göstereceğiz ki o Kur'an'ın gerçek olduğu onlara iyice belli olsun. Rabbinin, her şeye şahit olması yetmez mi?" (Fussilet suresi, 53. ayet.)

"(Resulüm) Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir. Allah'ın yaratışında değişme yoktur. İşte dosdoğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler." (Rum suresi, 30. ayet.)

2.6. Nihilizm

Hiççilik demektir. Nihilizme göre;

- ✓ Her şey **saçma ve anlamsızdır.**
- ✓ Felsefi ve dinî yönden **hiçbir gerçeklik** yoktur.
- ✓ Var olan **toplum düzeni ve siyasi otorite reddedilmelidir.**
- ✓ Ahlaki **hiçbir değer** yoktur.
- ✓ Nihilizm **karamsar bir dünya** görüşüdür.
- ✓ Her zaman olumsuzluklara odaklanan bunalımlı bir ruh yapısına sahiptir.
- ✓ Nihilizme anlamsızlık, saçmalık, kötümserlik ve umutsuzluk hâkimdir.

İslam'a göre Nihilizm:

- ✓ İslam inancına göre gökler, yer ve ikisi arasındakiler **boş yere yaratılmamıştır.**
- ✓ Her şeyin yaratılışında bir güzellik ve pek çok hikmetler vardır.
- ✓ Mümin imanı gereği iyimser, umutlu, **aktif ve yardımsever bir yapıdadır.**
- ✓ Küfür, anlamsızlık, boşluk, kötümserlik, **ümitsizlik gibi olumsuz duygular imanın olduğu yerde barınamazlar.**

Rabbimiz buyuruyor ki:

"...Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü kâfirler topluluğundan başkası Allah'ın rahmetinden ümit kesmez." (Yusuf suresi, 87. ayet.)

"...(ve şöyle derler:) Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın. Seni tesbih ederiz. Bizi cehennem azabından koru!" (Âl-i İmrân suresi, 191. ayet.)

2.7. Sekülerizm

Dünyevilik demektir. Sekülerizme göre;

- ✓ Dini, ruhani ya da uhrevi konulara değil, **dünyaya odaklanmak** gerekir.
- ✓ **Dünya hayatından başka bir şeyin önemi** yoktur.
- ✓ Hayatı yaşarken **din referans alınmamalıdır**.
- ✓ Dini kurallar toplumsal hayattan ve devlet yapısından tamamen uzaklaştırılmalıdır.
- ✓ **Din vicdani bir konudur**. Kişiyile Allah arasında kalmalıdır.
- ✓ **Siyasette, hukukta, sanatta, ekonomide dine yer verilmemelidir**.

İslam'a göre sekülerizm;

- ✓ İslam inancında **dünya ve ahiret bir bütündür**.
- ✓ Dünya bir imtihan alanı ve **ahiretin tarlasıdır**.
- ✓ Müslüman **dünyasını imar, ahiretini ihya** etmekle mükelleftir.
- ✓ Hayatı anlamlandırırken sadece **aklı ve dünya hayatını esas almak** yanlıştır.
- ✓ İnsanın ruhu, duyguları ve **manevi ihtiyaçları** da vardır.
- ✓ Ölümünden sonra **insanı sonsuz bir hayat** beklemektedir.
- ✓ **Yüce Allah'a iman** etmek bireysel yaşantıdan toplumsal hayata, hukuktan ekonomiye, sanattan kültüre pek çok alanda kendini gösteren **bütüncül bir eylemdir**; sadece vicdana indirgenemez.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Dediler ki: Hayat ancak bu dünyada yaşadığımızdır. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak zaman helak eder. Bu hususta onların hiçbir bilgisi de yoktur. Onlar sadece zanna göre hüküm veriyorlar." (Câsiye suresi, 24. ayet.)

"...Yoksa siz Kitab'ın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz!?! Sizden öyle davrananların cezası dünya hayatında ancak rüsvalık; kıyamet gününde ise en şiddetli azaba itilmektir. Allah sizin yapmakta olduklarınızdan asla gâfil değildir." (Bakara suresi, 85. ayet.)

2.8. Satanizm

Şeytancılık, şeytana tapıcılık demektir.

- ✓ Şeytanı ve şeytanla ilgili sembolleri yüceltmeyi ve şeytana tapmayı esas alır.
- ✓ **Çeşitli büyü ve ayinlerle** şeytanla temasa geçme iddiası taşır.
- ✓ Dine ve dini değere **muhalefet ve isyan** etmek ön plandadır.
- ✓ Çeşitli **hayvanları ve bazen insanları şeytana kurban** etmek, büyücülük gibi ayinler satanizmin ritüelleridir.
- ✓ **Alkol, uyuşturucu kullanımı** ve şiddet satanizmin temel eğilimleri arasındadır.

İslam'a göre satanizm;

- ✓ İslam dininde şeytan insanı saptırmaya çalışan **cinnî bir varlıktır**.
- ✓ **Kibirli, kıskanç, kinci** ve isyankârdır.
- ✓ **Düştüğü lanete insanı da düşürmek** için çalışır.
- ✓ İnsanoğluna karşı kıskançlığı ve nefreti bitmez.
- ✓ Şeytan, **insanın apaçık düşmanıdır**.
- ✓ Onun peşinden gitmenin sonu hüsrandır.
- ✓ Şeytanın fitne, vesvese ve ayartmalarından **Allah'a sığınmak** gerekir.
- ✓ Satanizmin ve şeytana yönelmenin her türlü İslam inancı açısından tam bir sapkınlıktır.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"...Şeytanın peşine düşmeyin; zira şeytan sizin açık bir düşmanınızdır. O size ancak kötülüğü, çirkini ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi emreder." (Bakara suresi, 168-169. ayetler.)

"Ey iman edenler! Şeytanın adımlarını takip etmeyin. Kim şeytanın adımlarını takip ederse, muhakkak ki o, edepsizliği (yüz kızartıcı suçları) ve kötülüğü emreder..." (Nur suresi, 21. ayet.)

2.9. Tenasüh ve Reenkarnasyon

Ruh göçü, yeniden doğuş gibi anlamlara gelir. Ölen insanın ruhunun bir hayvan ya da bir insan bedenine girmesi inancıdır. Hinduizm kaynaklı olup, Budizm ve diğer Uzak Doğu dinlerinde bulunmaktadır.

Bu inanışa göre ruhlar nihai aydınlanmaya kadar sürekli beden değiştirir. Bu değişimlerde belirleyici olan şey bir önceki bedende yapılan işlerin ahlaki niteliğidir. Şayet iyi ise yükselme, kötü ise düşüş yaşanmaktadır.

İslam'a göre tenasüh ve reenkarnasyon inancı

- bätıldır.
- İslam'a göre ölen kişinin ruhu bir daha dünyaya dönemez.
- Ölümle birlikte ruhun ahiret yolculuğu başlamış olur.
- İnsanın ödül ve cezası ahirette verilecektir.
- Cennet ödül, cehennem ise ceza yeridir.
- İslam'da yeniden diriliş bir kereye mahsus olmak üzere sadece kıyamet günü gerçekleşecektir.

Rabbimiz buyuruyor ki;

"Nihayet onlardan birine ölüm gelip çattığında: 'Rabbim! der, beni geri gönder ki boşa geçirdiğim dünyada iyi işler yapayım.' Hayır! Onun söylediği bu söz (boş) laftan ibarettir. Onların gerisinde ise, yeniden dirilecekleri güne kadar (süren) bir berzah vardır." (Müminun suresi, 99-100. ayetler.)

"Onların ateşin karşısında durdurulup 'Ah, keşke dünyaya geri gönderilsek de bir daha Rabbimizin ayetlerini yalanlamasak ve inananlardan olsak!' dediklerini bir görsen!" (En'âm suresi, 27. ayet.)

2.10. Kötülük Problemi

Felsefede teodise kavramıyla ifade edilir. "Kötülük nedir, neden vardır ve Tanrı kötülüğe niçin izin veriyor?" gibi sorular ekseninde tartışılır. İnkârcı ateist akımlar "Dünyada bu kadar kötülük olduğuna göre demek ki Tanrı yok" gibi bir çıkarımda bulunarak inkârlarını delillendirmeye çalışırlar.

İslam'a göre kötülük problemi;

- İslam inancında, hayrı da şerri de Allah (c.c.) yaratmıştır.
- Dünyadaki imtihanın bir gereği olarak iyi ve güzel şeylerin yanında kötü ve çirkin şeylerin olması da gereklidir.
- Yüce Allah dilerse tüm kötülükleri ortadan kaldıracak kudrettedir. Ancak o zaman dünya imtihan alanı olmaktan çıkar.
- Yüce Allah mutlak iyilik ve güzellik sahibidir. Asla zulmetmez.
- Kötülük, insanların yapıp ettiklerinin bir sonucu olarak ortaya çıkar.
- Yüce Allah'ı tüm isim ve sıfatlarıyla tanımak O'nun yaratışındaki hikmetleri ve anlamları kavramak açısından son derece önemlidir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Allah, gökleri ve yeri, hak ve hikmete uygun olarak, herkese kazandığının karşılığı verilsin diye yaratmıştır. Onlara zulmedilmez." (Câsiye suresi, 22. ayet.)

"Kim iyi bir iş yaparsa, bu kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa aleyhinedir. Rabbin kullara zulmedici değildir." (Fussilet suresi, 46. ayet.)

2.11. Sahte Peygamberlik

İslam inancında Hz. Âdem (a.s.) ile başlayan peygamberlik, Hz. Muhammed (s.a.v.) ile son bulmuştur. Hz. Muhammed'den (s.a.v.) sonra peygamber gelmeyecektir. Hz. Peygamber'den sonra peygamberlik iddiasında bulunanlara **mütenebbî/sahte peygamber** denir.

İslam tarihi boyunca yalancı, sahtekâr, maceracı ve istismarcı bazı tipler sahte peygamber ya da sahte kurtarıcı (mehdi, mesih) iddiasıyla ortaya çıksa da İslam ümmeti hiçbir zaman bunlara itibar etmemiştir.

Sahte peygamber ya da sahte kurtarıcıların bazı özellikleri;

Gerçek peygamberlerde var olan yüce sıfatların tam zıtları sahte peygamberlerde görülür.

Yalan, zina, para ve lüks düşkünü olmak, zevk peşinde koşmak, nefsanî arzularına göre yaşamak, iddialarında yalancı duruma düşmek, güven telkin etmemek gibi olumsuzluk özellikleri vardır.

Bazılarının geçmişi karanlık bazılarının da ciddi şekilde psikolojik sorunlar vardır.

Sahte peygamberler, insanları kendilerine çekebilmek için dinî vazifeleri azaltmakta (namazı ve orucu kaldırmak gibi), arzu ve isteklere göre bir din sunmakta (içkiyi ve zinayı helal kılmak gibi),bol vaatlerde bulunmakta, bağlılarına maddî rahatlık vb. imkânlar sunmaktadırlar.

Rabbimiz buyuruyor ki:

"Muhammed sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası değildir. Fakat o, Allah'ın Resûlü ve peygamberlerin sonuncusudur. Allah her şeyi hakkıyla bilir." (Ahzâb suresi, 40. ayet.)

"Allah'a karşı yalan uydurandan yahut kendisine hiçbir şey vahyedilmemişken, 'Bana da vahyolundu.' Diyenden ve 'ben de Allah'ın indirdiği ayetlerin benzerini indireceğim' diye söyleyenden daha zalim kim vardır?.." (En'âm suresi, 93. ayet.)